

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НААН
ІНСТИТУТ БІОЕНЕРГЕТИЧНИХ КУЛЬТУР І ЦУКРОВИХ БУРЯКІВ
НААН
ONDOKUZ MAYIS UNIVERSITY (ТУРЕЧЧИНА)
CZECH UNIVERSITY OF LIFE SCIENCES PRAGUE (ЧЕХІЯ)**

**МАТЕРІАЛИ
І МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ
КУЛЬТУРНИХ РОСЛИН»**

20 БЕРЕЗНЯ 2025 РОКУ

**БІЛА ЦЕРКВА
2025**

Ресурсозберігаючі технології вирощування культурних рослин: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції. (Біла Церква, 20 березня 2025 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2025. – 77 с.

Редакційна колегія:

Шуст О.А., ректор БНАУ, д-р екон. наук, професор, голова оргкомітету.

Недашківський В.М., перший проректор, проректор з організаційної роботи, д-р с.-г. наук, професор.

Варченко О.М., проректор з наукової та інноваційної діяльності БНАУ, д-р екон. наук, професор.

Димань Т.М., проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності БНАУ, д-р с.-г. наук, професор.

Хахула В.С., декан агробіотехнологічного факультету БНАУ, канд. с.-г. наук, доцент.

Карпук Л.М., завідувачка кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства БНАУ, д-р с.-г. наук, професор.

Єзерковська Л.В., доцент кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства БНАУ, канд. с.-г. наук, доцент.

Кулик Р.М., старший викладач кафедри землеробства, агрохімії та ґрунтознавства БНАУ, канд. с.-г. наук.

Відповідальні за випуск: **Кулик Р.М.**, канд. с.-г. наук, **Карпук Л.М.**, д-р. с.-г. наук.

До збірника увійшли матеріали і тези доповідей, подані учасниками I Міжнародної науково-практичної конференції «Ресурсозберігаючі технології вирощування культурних рослин» (20 березня 2025 року Білоцерківський національний аграрний університет) до Організаційного комітету. Тексти публікуються в авторській редакції. За науковий зміст і якість поданих матеріалів відповідають автори.

Ел. адреса: <https://science.btsau.edu.ua/taxonomy/term/27>

©БНАУ

забезпечують кращу якість кормів, зокрема за вмістом сирого протеїну на 3,79%, білка на 4,09%, сирого жиру на 0,48%, перетравністю сухої маси на 19,02%.

Таким чином впровадження органічного луківництва на осушуваних органогенних ґрунтах Лівобережного Лісостепу дає можливість виробництва екологічно безпечних збалансованих кормів для тваринництва з максимальним використанням біологічних чинників інтенсифікації.

Список літератури

1. Петриченко В.Ф., Корнійчук О.В., Векленко Ю.А. Наукові основи інтенсифікації виробництва кормів на луках та пасовищах України. Корми і кормовиробництво. 2020. Вип. 89. С. 10-22. DOI: <https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo202089-01>.
2. Слюсар І.Т., Ткачов О.І., Опанасенко О.Г. Природоохоронне та ефективне використання осушуваних органогенних ґрунтів гумідної зони. ННЦ «Інститут землеробства НААН». Київ. 2014 р. 25 с.
3. Векленко Ю.А., Гетман Н.Я., Захлебна Т.П., Ксенчіна О.М. Продуктивність кормових культур та ефективність їх вирощування за органічного виробництва рослинної сировини. Корми і кормовиробництво. 2020. Вип. 89. С.143-148. DOI: <https://doi.org/10.31073/kormovyrobnytstvo202089-14>.
4. Кургак В.Г., Дегодюк Е.Г., Гавриш Я.В. Кормова продуктивність люцерно-злакових агроценозів з різними злаковими компонентами. Вісник аграрної науки. 2022. Вип.3. С. 28-36. DOI: <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202203-04>.

УДК 632: 633.16: 581.5

Карпук Л.М., доктор с.-г. наук, професор
Олійник О.О., аспірант
Білоцерківський НАУ

ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР ЗА ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Враховуючи зростаючий попит на органічну продукцію та наявний потенціал, органічне виробництво зернових культур має перспективи для подальшого розвитку в Україні. Отже, необхідні подальші дослідження для визначення оптимальних технологій вирощування нових сортів озимого жита та тритикале з використанням біопрепаратів, що дозволить підвищити врожайність та якість зерна, а також забезпечити стабільне виробництво високоякісної продукції.

Ключові слова: озимі зернові, органічна продукція

Karpuk L.M., Doctor of Agricultural Sciences, Professor
Oliynyk O.O., PhD student
Bila Tserkva National Agrarian University

FEATURES OF GROWING CEREALS IN ORGANIC PRODUCTION

Given the growing demand for organic products and the existing potential, organic production of cereals has prospects for further development in Ukraine. Therefore, further research is needed to determine the optimal technologies for growing new varieties of winter rye and triticale using biological products, which will allow increasing the yield and quality of grain, as well as ensuring stable production of high-quality products.

Keywords: winter cereals, organic products

Ключовим завданням аграрного сектору України завжди було і залишається забезпечення населення якісним продовольчим зерном. В умовах зростаючого дефіциту ресурсів особливої актуальності набуває виробництво високоякісної продукції з використанням ресурсозберігаючих технологій та сучасних методів біологізації.

Одним із перспективних напрямків є активне залучення рослинницької продукції до біологічного кругообігу агроценозів. У цьому контексті важливу роль відіграють біопрепарати, які демонструють високу ефективність за умови достатнього мінерального живлення сільськогосподарських культур. Їх застосовують для обробки насіння або рослин протягом вегетаційного періоду. Однак, незважаючи на щорічне зростання українського ринку біопрепаратів, їх повноцінне використання вітчизняними аграріями не перевищує 20% від загальної площі посівів.

Серед зернових культур в Україні особливе місце займають озиме жито та озиме тритикале, які займають посівні площі до 150 та 100 тис. га відповідно. Зерно цих культур є цінною сировиною для виробництва хлібопекарського борошна з високими харчовими властивостями. Крім того, продукти їх переробки використовуються як корм для сільськогосподарських тварин, а також у виробництві спирту, крохмалю та солоду. Зелена маса цих культур є цінним кормом. Зерно жита та тритикале містить необхідні для людського організму поживні речовини: вуглеводи, білки, жири та мінерали. Житній хліб забезпечує від 30 до 50% необхідної енергії, до 40% потреби у білку, до 60% вітамінів групи В та до 80% вітаміну Е.

Незважаючи на наявність численних публікацій щодо озимого тритикале та жита озимого, залишається недостатньо вивченою реакція нових сортів цих культур на застосування біопрепаратів. Також потребує більш глибокого дослідження вплив біопрепаратів на врожайність та якісні характеристики зерна. Наявні дані щодо технологій вирощування цих культур є досить широкими, але не в повній мірі розкривають вплив різноманітних факторів на врожайність, посівні якості та врожайні властивості нових сортів за умови застосування оновленого асортименту біопрепаратів.

Органічне виробництво зернових культур в Україні, хоч і має значний потенціал, все ще перебуває на стадії розвитку. Тобто, український органічний ринок активно розвивається, включаючи вирощування та виробництво різноманітної агропродовольчої продукції відповідно до міжнародних стандартів. Органічне виробництво сприяє збереженню довкілля, здоров'ю ґрунту, рослин та населення. Попри зростання, частка органічного виробництва

зернових культур від загального обсягу виробництва в Україні залишається відносно невеликою. Серед органічних зернових культур лідирують пшениця, кукурудза та соя [1–2].

Враховуючи зростаючий попит на органічну продукцію та наявний потенціал, органічне виробництво зернових культур має перспективи для подальшого розвитку в Україні.

Отже, необхідні подальші дослідження для визначення оптимальних технологій вирощування нових сортів озимого жита та тритикале з використанням біопрепаратів, що дозволить підвищити врожайність та якість зерна, а також забезпечити стабільне виробництво високоякісної продукції.

Список літератури

1. Єзерковський А.В. Вплив технологічних заходів вирощування на виробництво органічної продукції зернових культур на торфових ґрунтах. Зб. наук. праць Уманського НУ садівництва; ч.1. сільськогосподарські науки, 2017. Умань, УНУС. Вип. 91 ч.1., С. 226–235.

2. Органічне виробництво сприяє досягненню кліматичних цілей ЄС. <https://organicinfo.ua/news/organic-contributes-eu-climate-goals>

УДК 631.465:631.51.01/.8

Примак І.Д., д-р с.-г. наук, професор

Войтовик М.В., д-р с.-г. наук, доцент

Панченко О.Б., канд. с.-г. наук, доцент

Павліченко А.А., канд. с.-г. наук, доцент

Ображій С.В., канд. с.-г. наук, доцент

Кулик Р.М., канд. с.-г. наук, старший викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

pavlichenkoa@ukr.net

ФЕРМЕНТАТИВНА АКТИВНІСТЬ ҐРУНТУ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ СІВОЗМІНИ ЗА РІЗНИХ СИСТЕМ ОБРОБІТКУ І УДОБРЕННЯ

У трирічних (2022-2024) дослідках Білоцерківського НАУ встановлені зміни активності семи ґрунтових ферментів залежно від систем удобрення і обробітку. Проведення за ротацію сівозміни однієї глибокої оранки помітно, а двох – істотно знижує ферментативну різноякісність орного шару чорнозему типового. Найвищий коефіцієнт нагромадження гумусу за диференційованого обробітку ґрунту, який передбачає глибоку культурну оранку в п'ятипільній сівозміні лише в одному полі, а на решті полів – безполицевий і дисковий обробітки. За продуктивністю сівозміни полицево-дисковий і диференційований обробітки майже рівноцінні, а безполицево-дисковий і дисковий істотно їм поступаються.

Ключові слова: ґрунт, сівозміна, обробіток, удобрення, ферменти, продуктивність.

Prymak I.D., Doctor of Agricultural Sciences, Professor

Voitovyk M.V., Doctor of Agricultural Sciences, Associate Professor